

BOLIG- OG BYPLANFORENINGEN 2017

Hans-Jacob Roald

**KAN DEN (URBANE) LIVSSTILEN
PLANLEGGES?**

**VAR ETTERKRIGSTIDENS
BYSPREDNING ET RESULTAT AV
KUNNSKAPSLØSHET OG SKAPER NY-
TETTISEMEN BEGEISTRING?**

Drømmen om helheten

**Sverre Asmervik, 1991 om
Heimdalsbyen eller City sør:**

«Vi er fanger av våre manglende evne til å fatte og framstille kompliserte fenomen. (...) Vi kan rett og slett ikke "tegne" den byen vi gjerne vil bygge om vi vil ha en by som tillater mangfold, integrasjon og dynamikk. Å erkjenne dette intellektuelle fengsel er kanskje det første steget ut av det.»

Delfag estetisk filosofi UiB- de siste helhetstenkerne

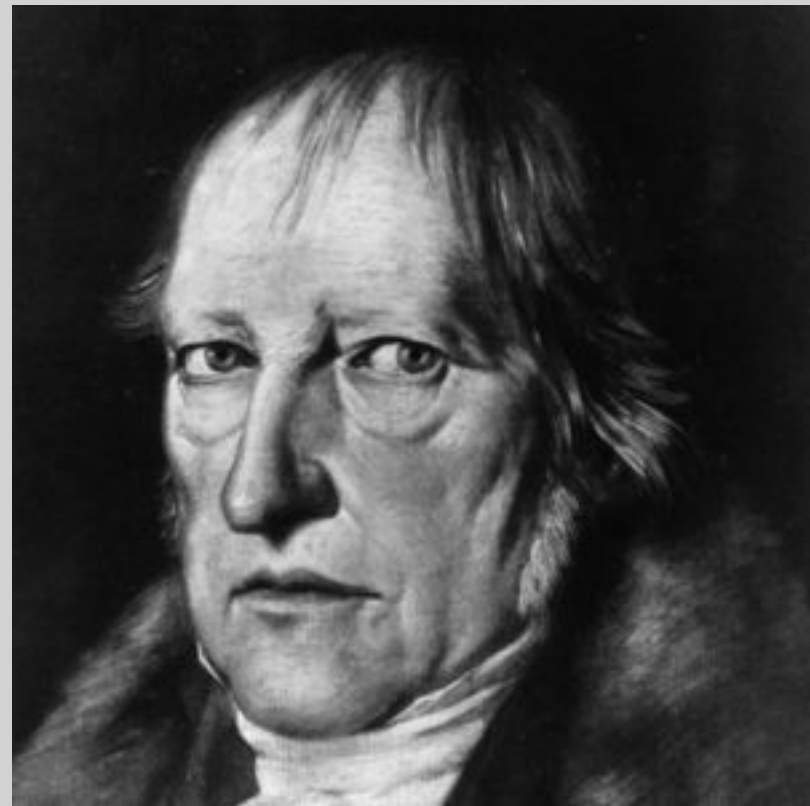
Emmanuel Kant

- Fornuft
- Etikk
- Estetikk

Georg Hegel

- Tidsånd
- Fremskritt
- Tese –antitese - syntese

**Oppdrag for Nymark velforening:
Hvorfor bare verne gamle hus, hva med gamle planer?**

HANS-JACOB ROALD

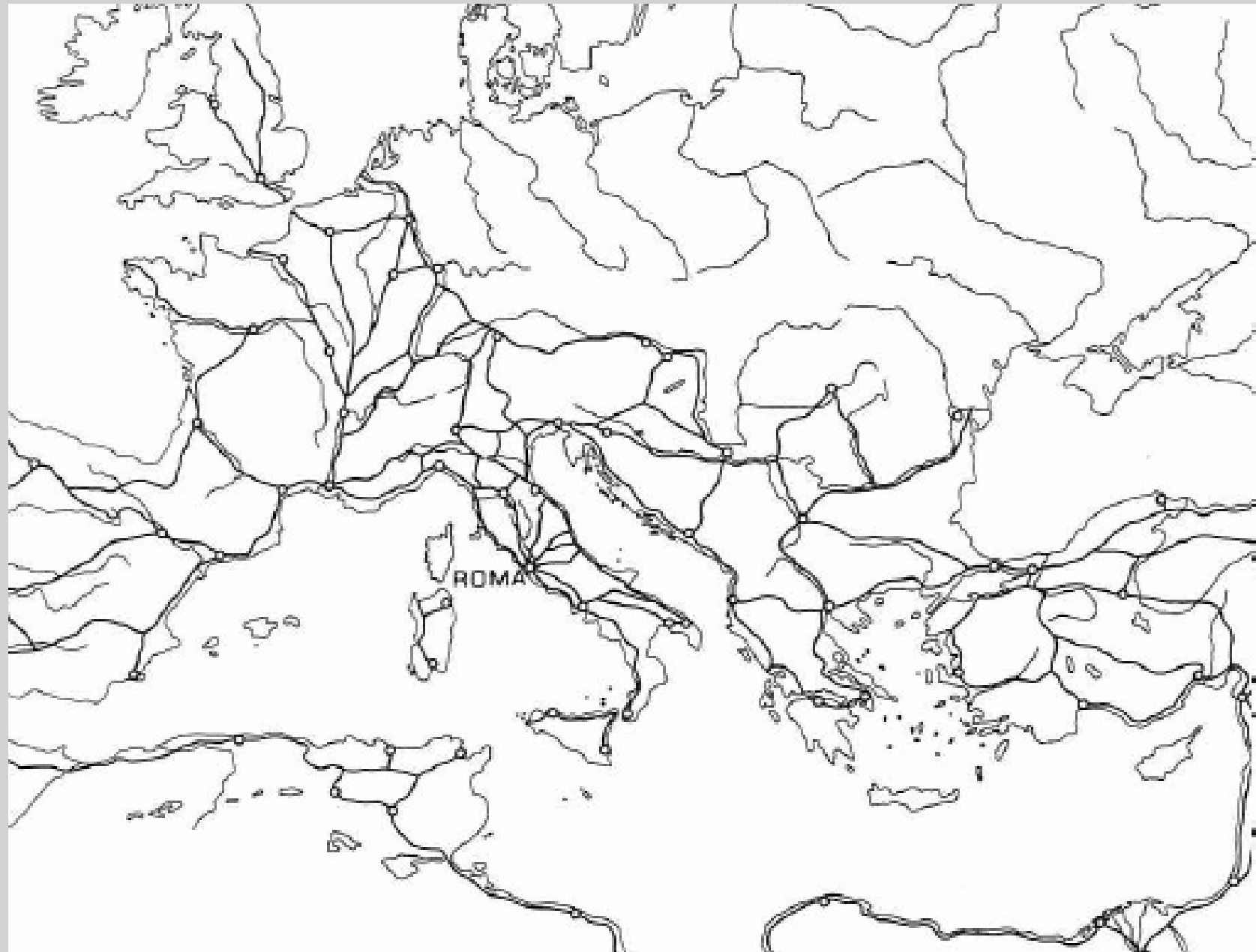
BYPLANEN

En historie om utviklingen av Bergen by

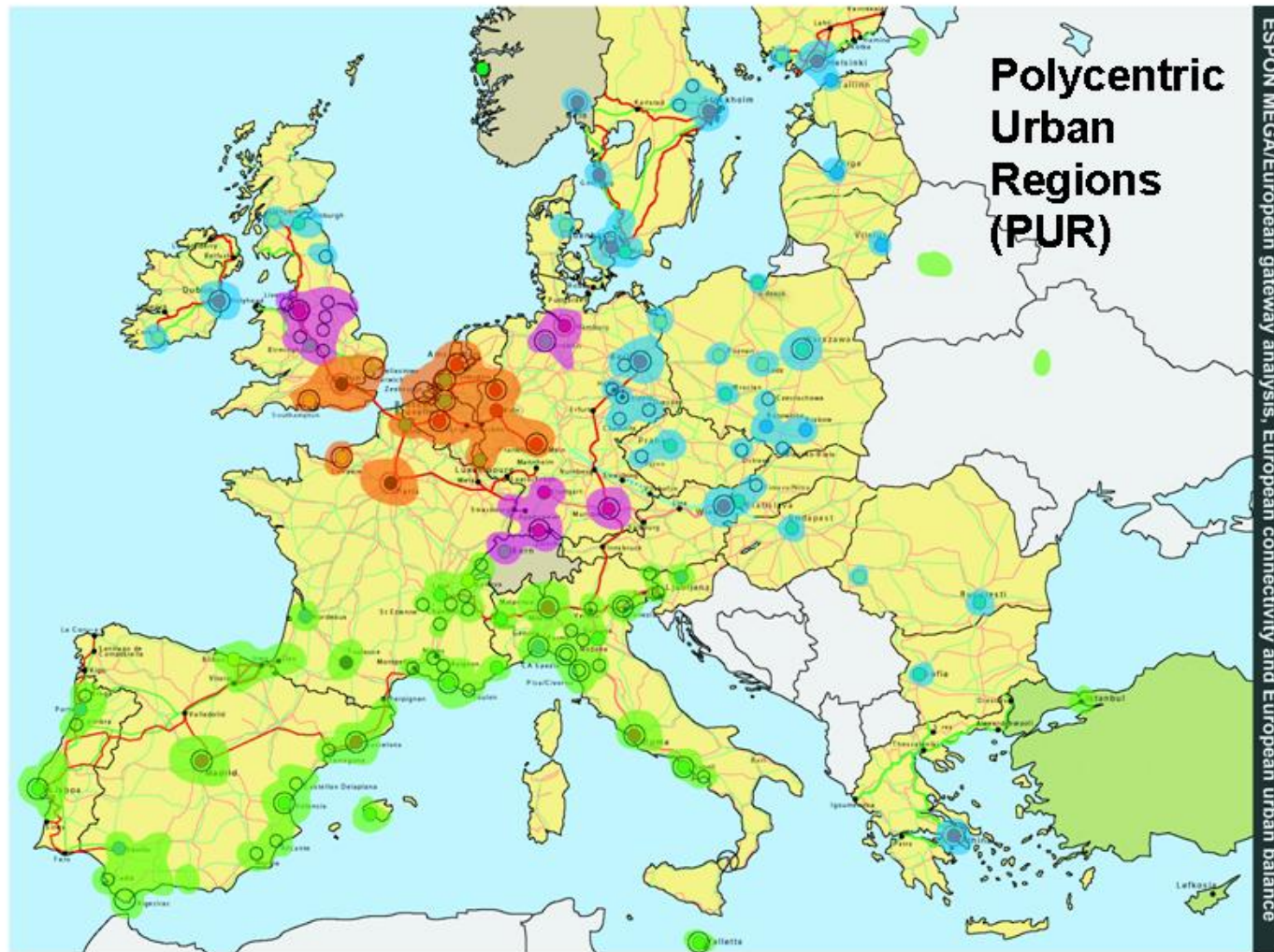
- ✓ Struktur
- ✓ Program
- ✓ Arkitektur

TOWARDS A POLYCENTRIC METROPOLITAN EUROPE

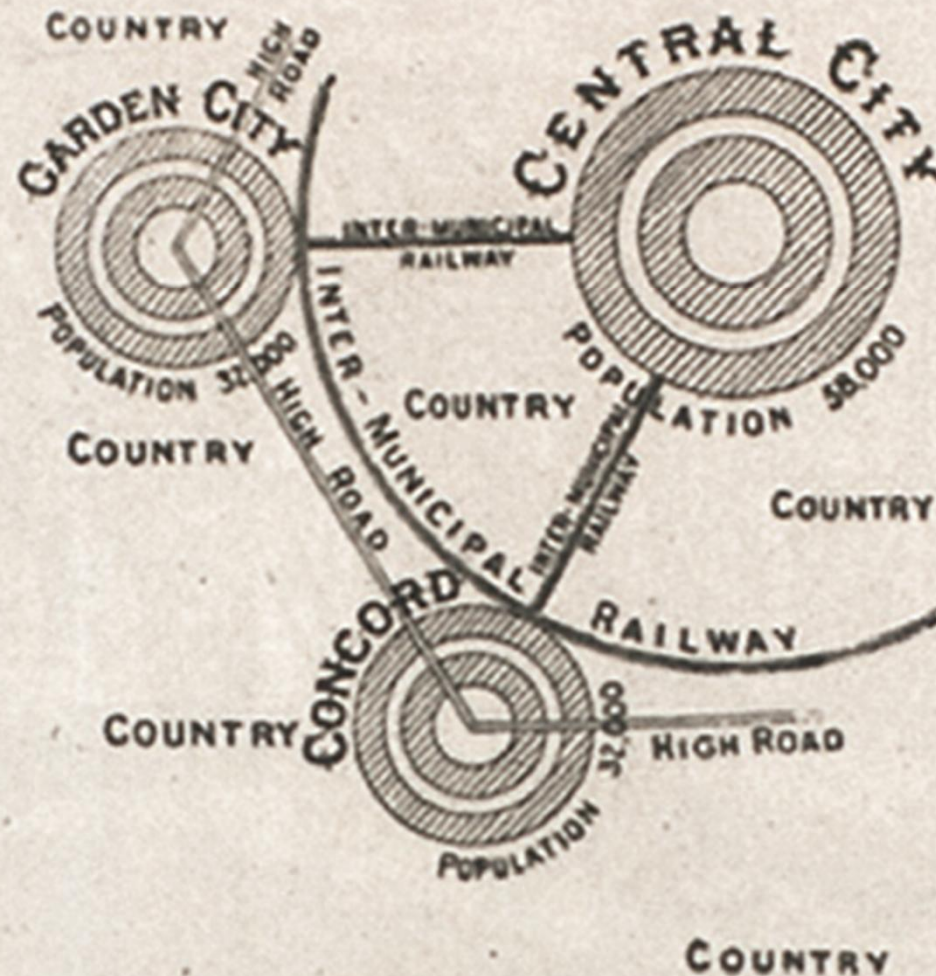
The PolyMETREXplus project: Discussion

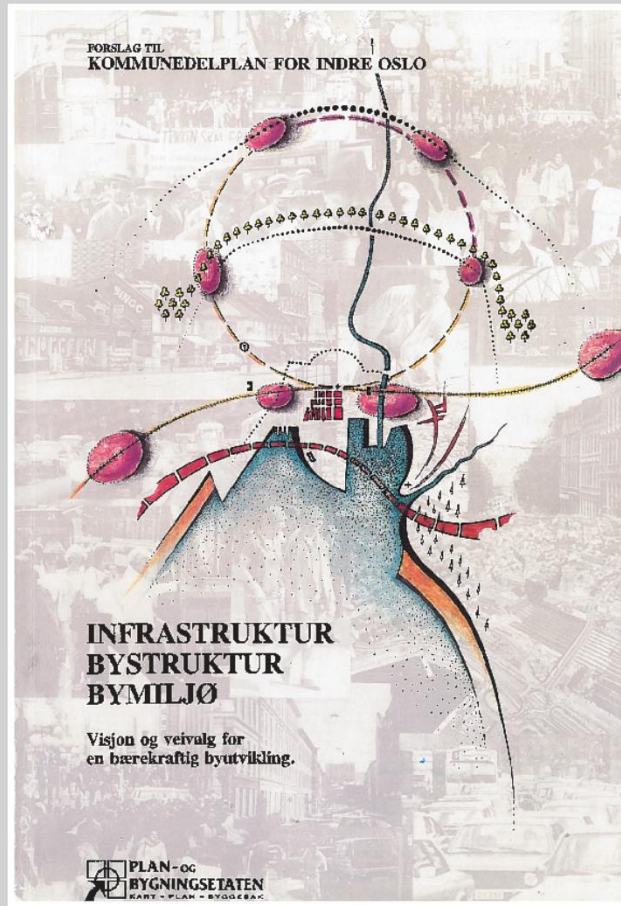
DIAGRAM

ILLUSTRATING CORRECT PRINCIPLE
OF A CITY'S GROWTH - OPEN COUNTRY
EVER NEAR AT HAND, AND RAPID
COMMUNICATION BETWEEN OFF-SHOOTS.

Ebenezer
Howard
1850-1928

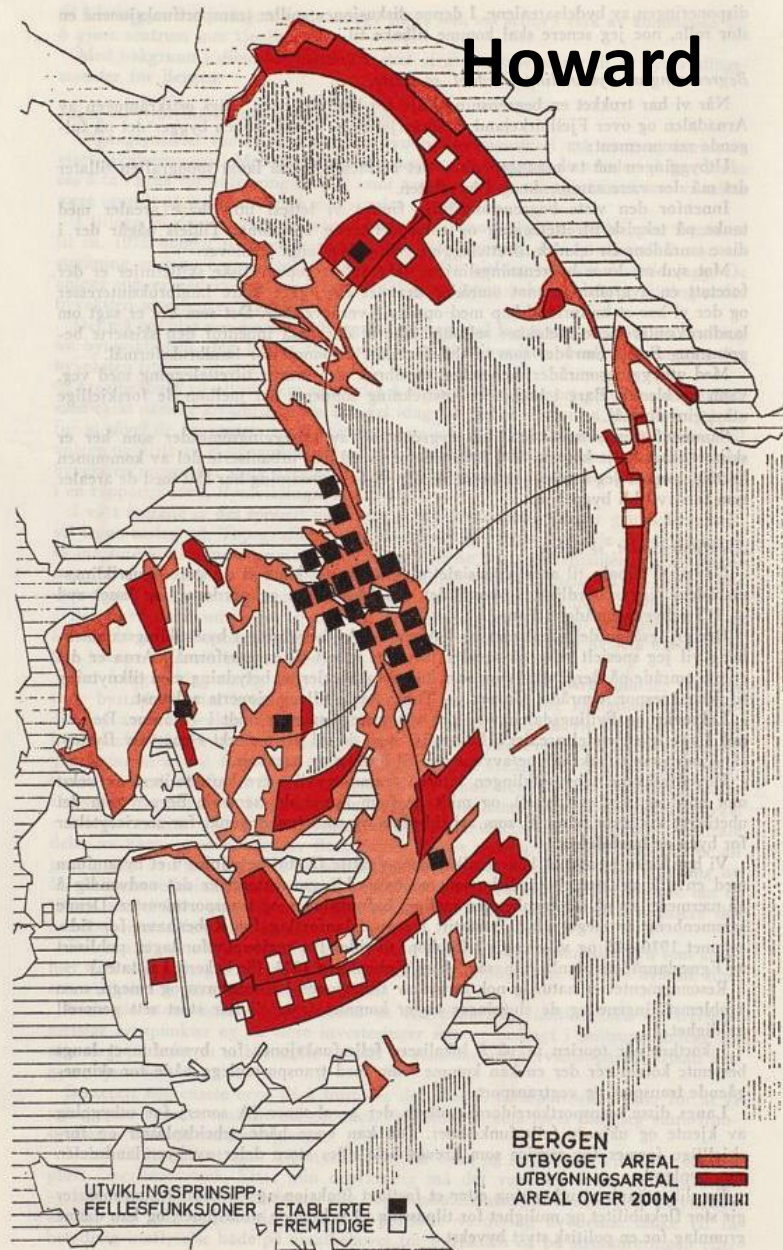
*A Peaceful Path
to Real Reform*

2001: European Spatial Development Strategi

Howard

ESDP

1972 – 2017

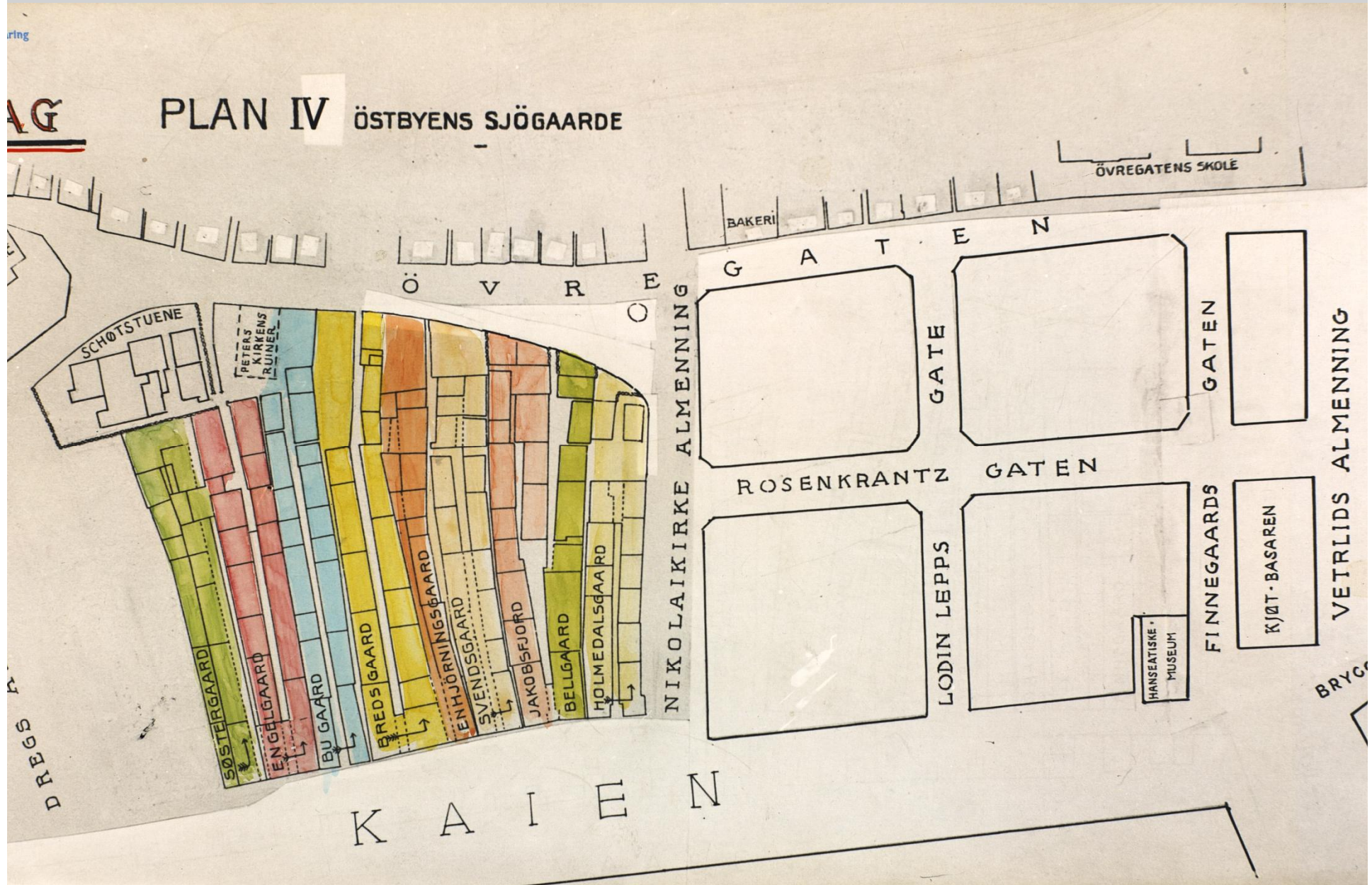
Program

Paradigme skifte ca. 1850

Industrialisme og modernisme

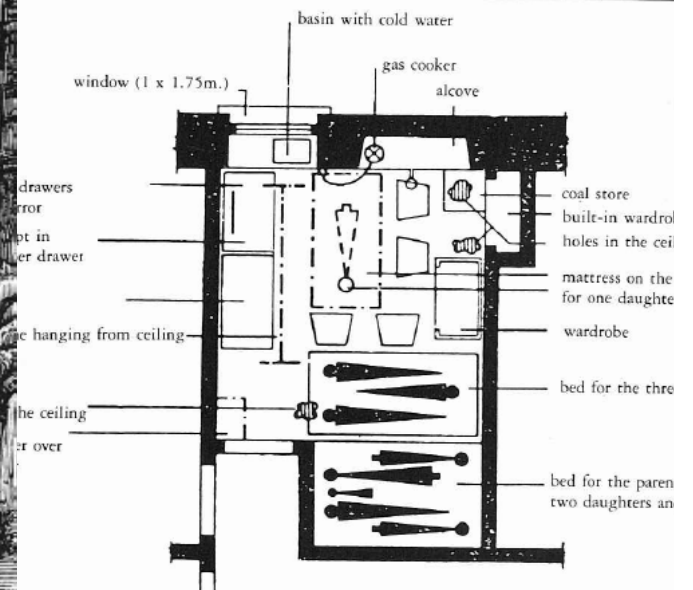
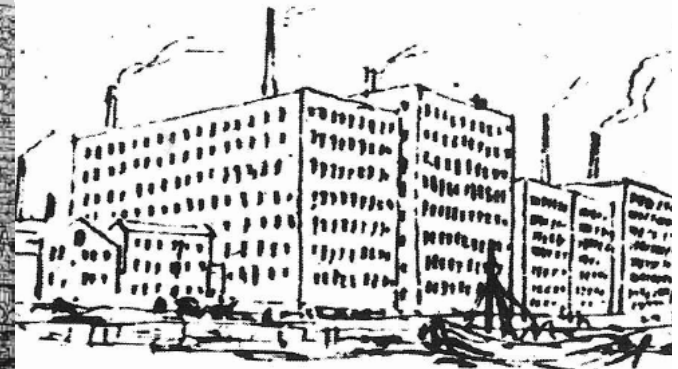
Bygrunnen som vare

Fortetting i bølter og spann

Helse- og boligsaken tvingende nødvendig

1850 – 1900 moderne byplanlegging sitt svangerskap

- **Funksjonalitet**
- **Sunnhet**
- **Skjønnhet**

Sunnhet: estetikk – fysisk og mental helse

METROPOLIS

DIRECTED BY -
FRITZ LANG

ADAPTED BY -
CHARNING POLLOCK

Metropolis! Mighty—Amazing—Baffling—Fascinating. Life 1000 years from now. Is this staggering creation a prophecy or a wierd dream? Is its strange buildings—towering and overwhelming—its underground roads, its strange mechanisms a prediction of the future? "Metropolis"—the most startling picture ever made.

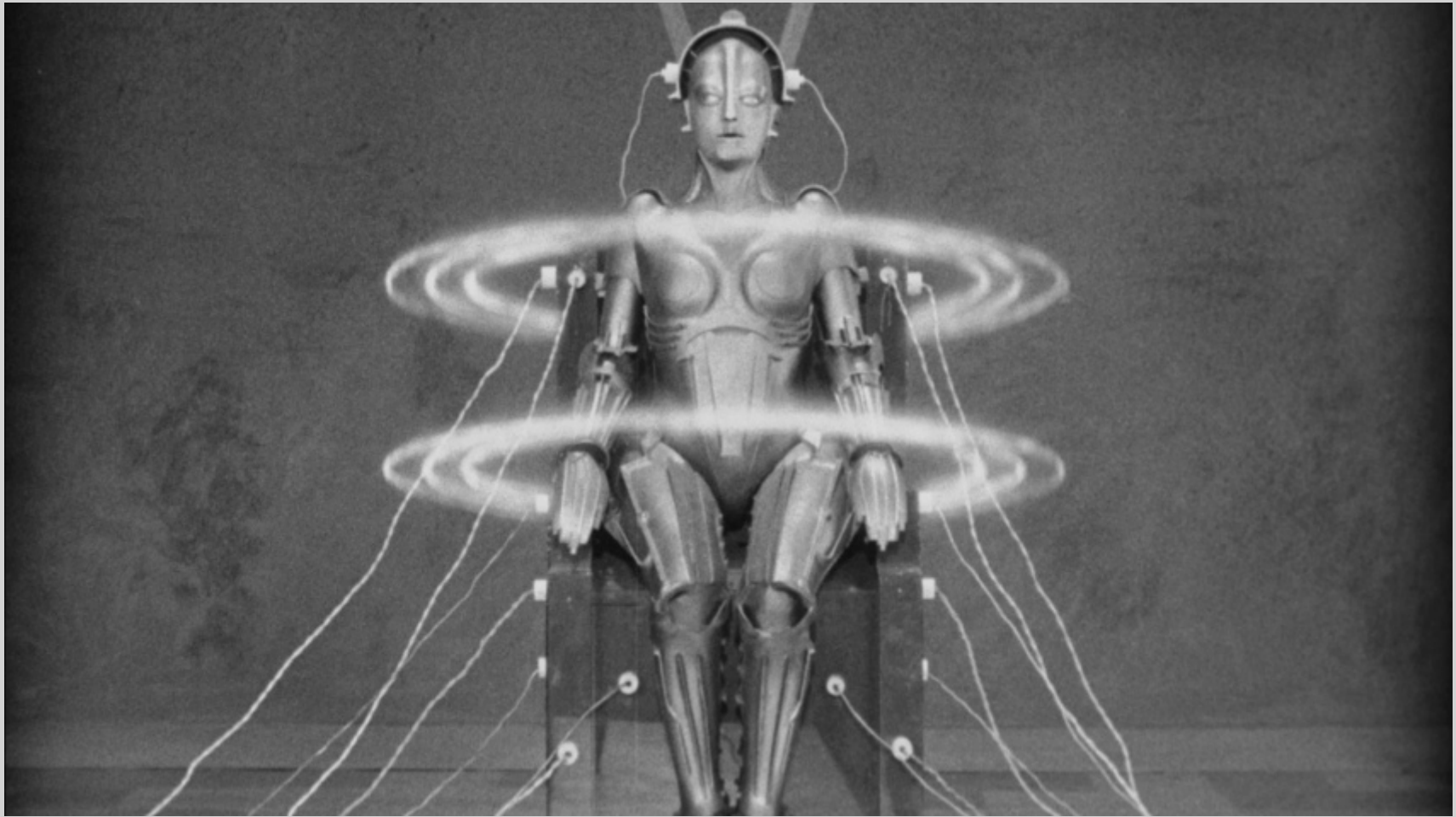
AN UFA PRODUCTION & A PARAMOUNT PICTURE

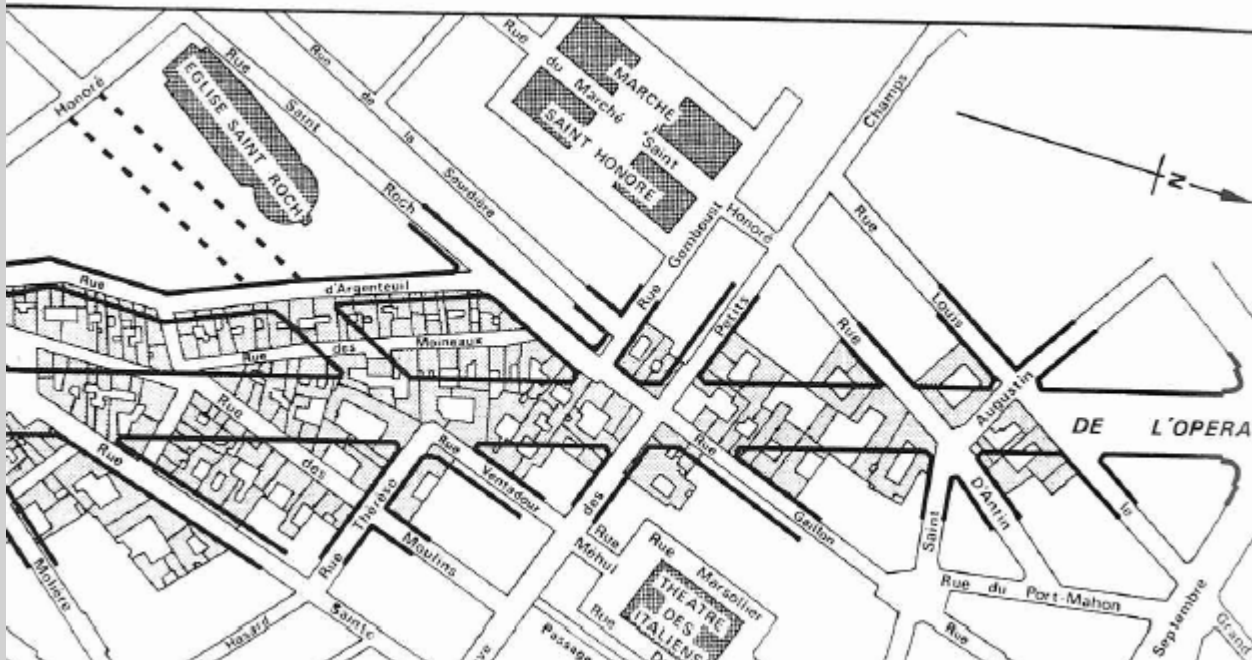
Country of Origin, U. S. A.

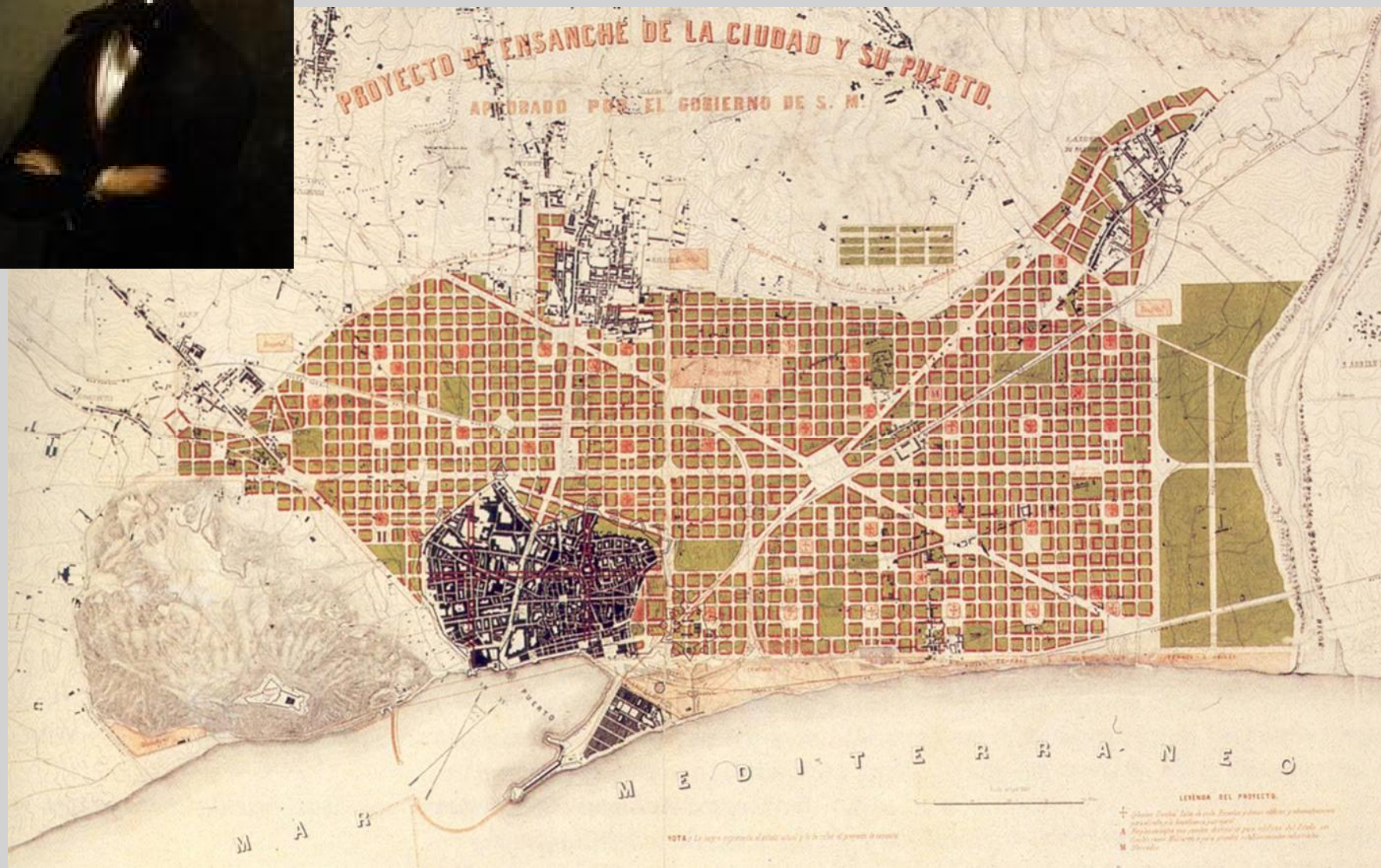
ENN OM BYVEKSTEN IKKE STOPPER OPP?

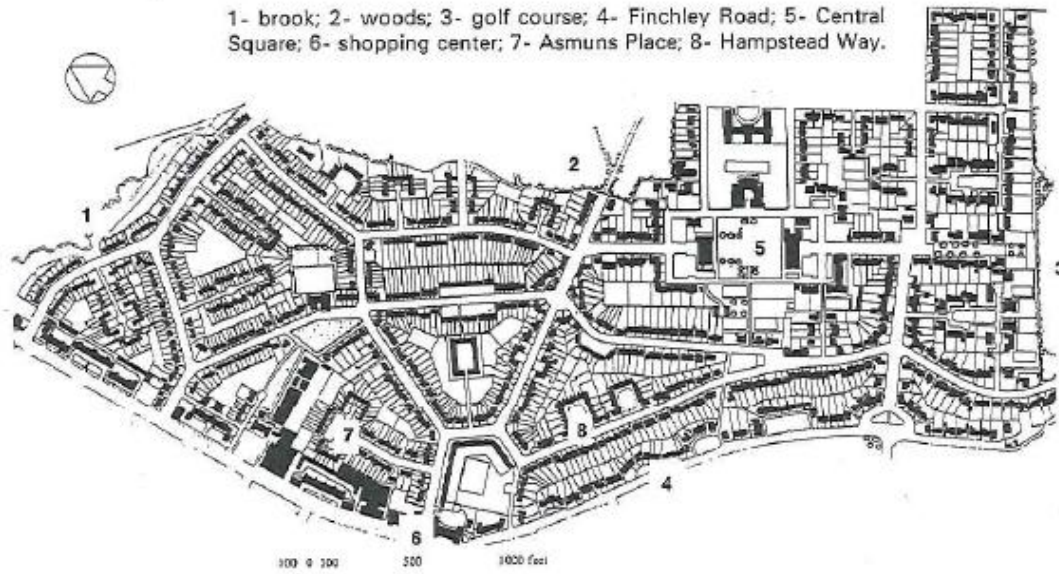

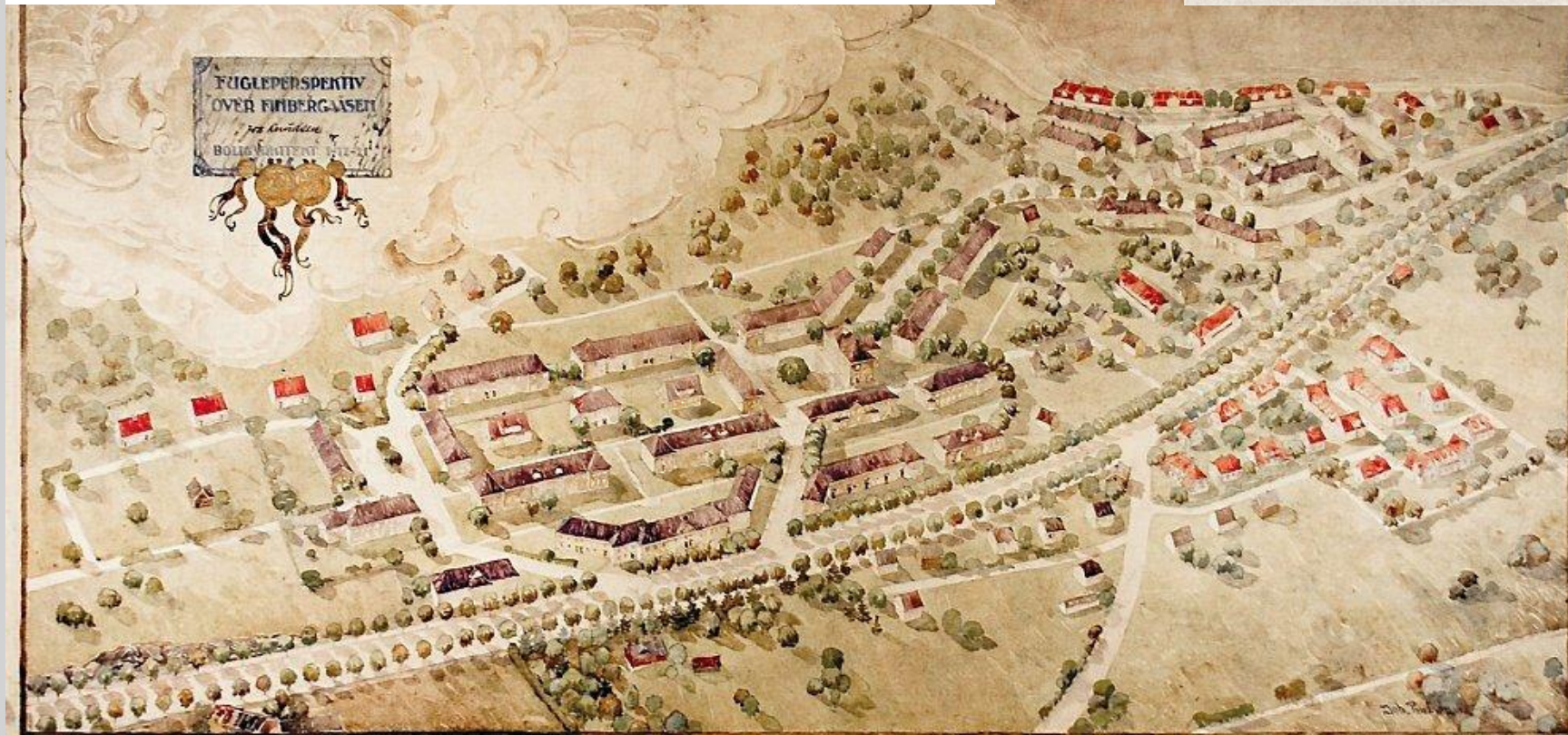
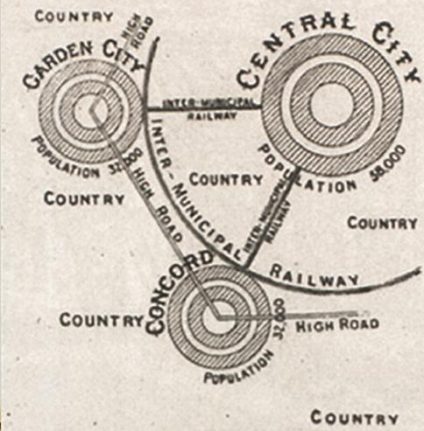

1- brook; 2- woods; 3- golf course; 4- Finchley Road; 5- Central Square; 6- shopping center; 7- Asmuns Place; 8- Hampstead Way.

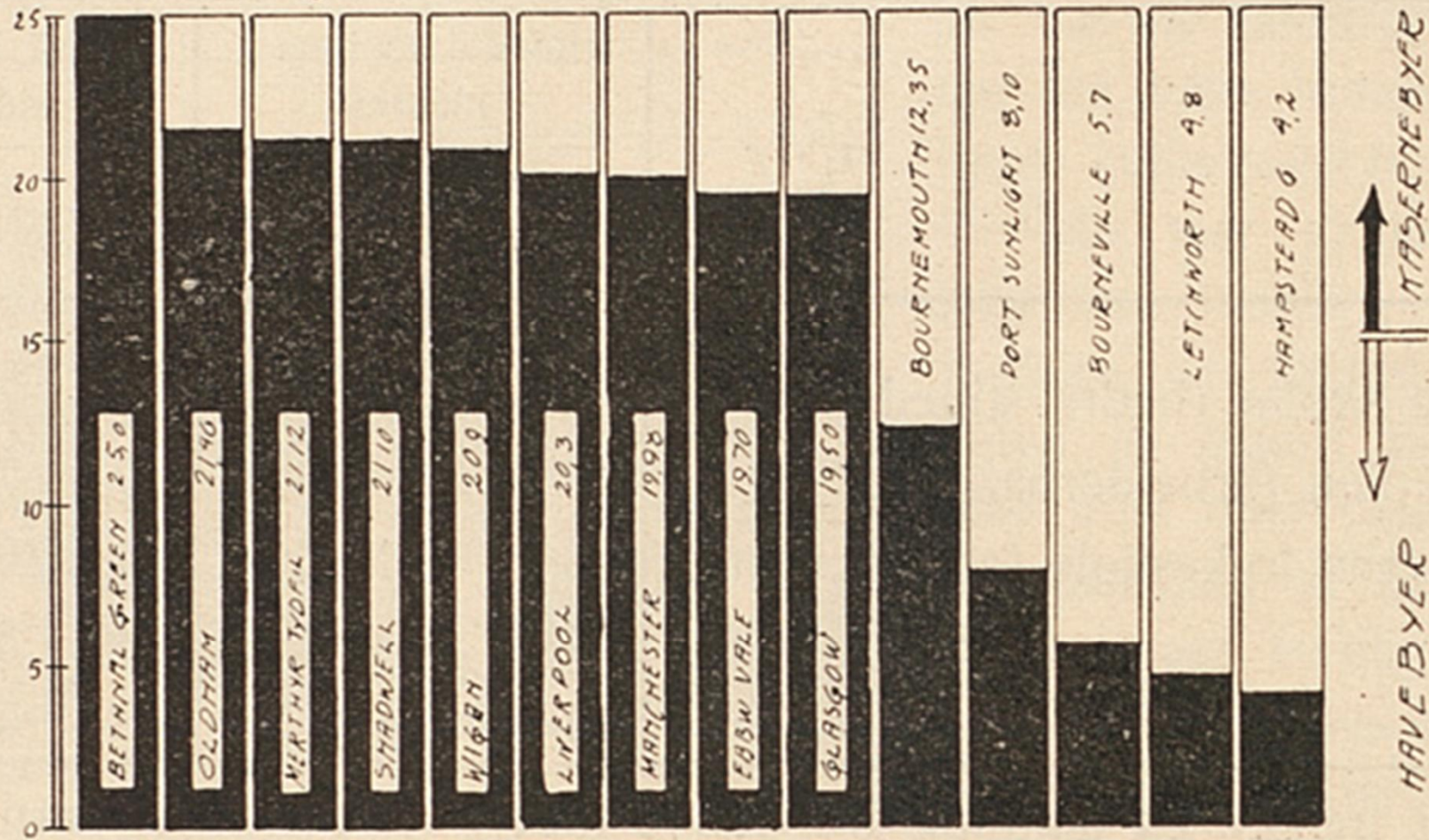
DIAGRAM

ILLUSTRATING CORRECT PRINCIPLE
OF A CITY'S GROWTH - OPEN COUNTRY
EVER NEAR AT HAND, AND RAPID
COMMUNICATION BETWEEN OFF-SHOOTS.

LIV OG DØD = HAVEBYERNES TRIUMF

EN SAMMENSTILLING AV DØDELIGHETSROCENTEN I
VISSE ENGELSKKE KASERNEBYER X OG HAVEBYER

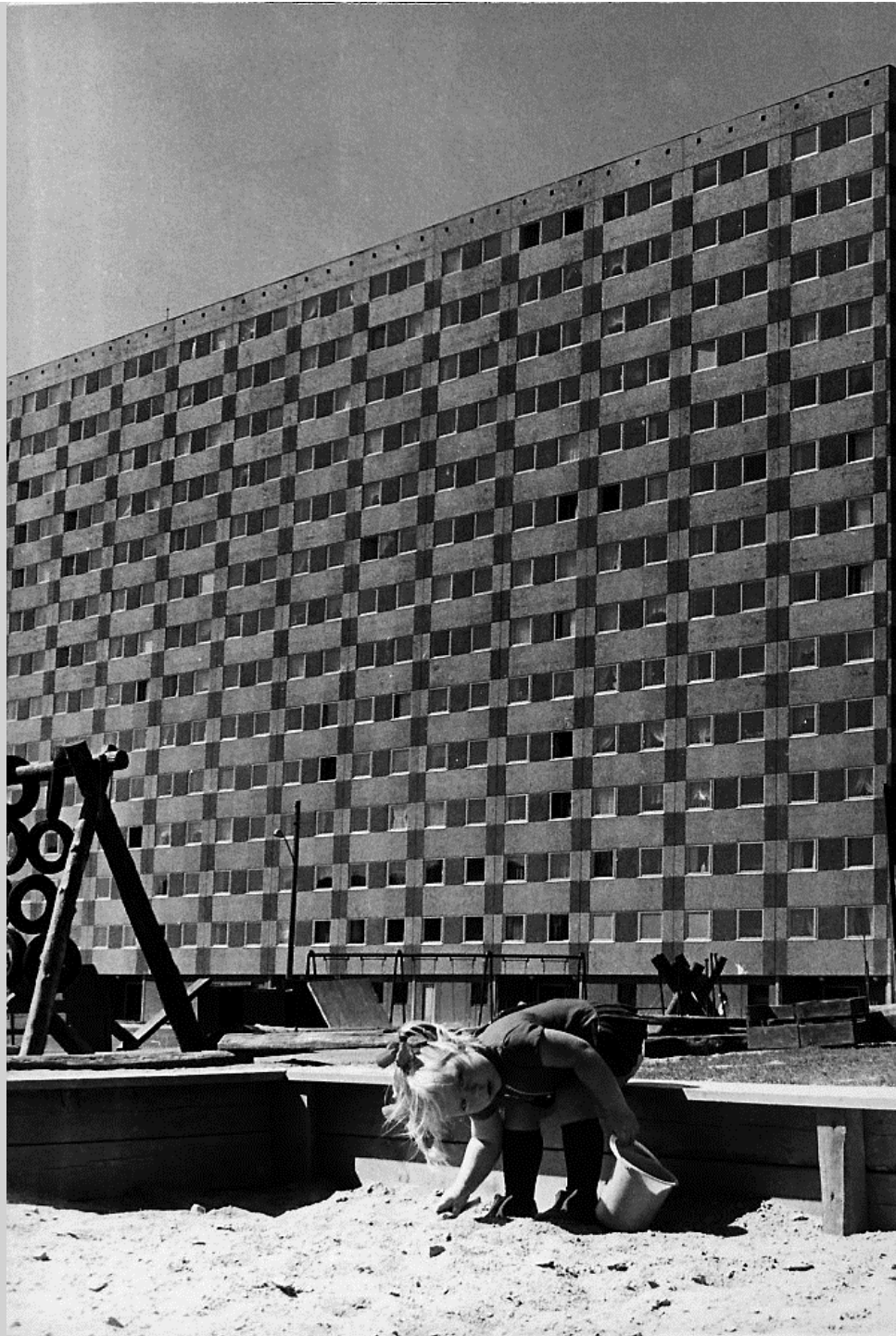
Funksjonalismens pionerfase

Funksjonalismens fase to, kvantitet foran kvalitet

Blokkbeboerne har penger
til gode, - skap miljø med dem,
sier to bergensarkitekter

Av Ragnhild Øverland

HVA KAN GJØRES MED DEM?

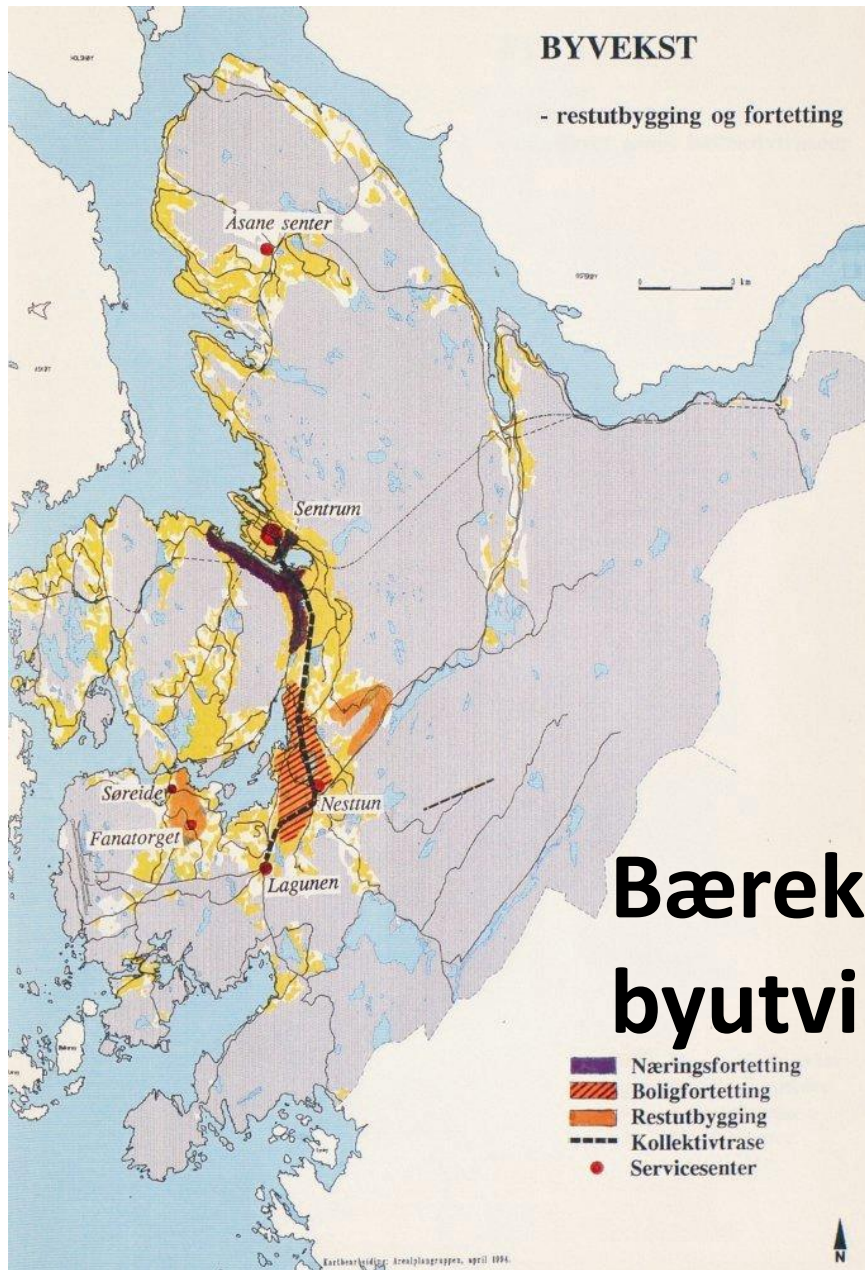

Ch. Jenks: Funksjonalismens erklært død 15th juli 1972 kl. 15:32, Pruitt-Igo, St. Luois

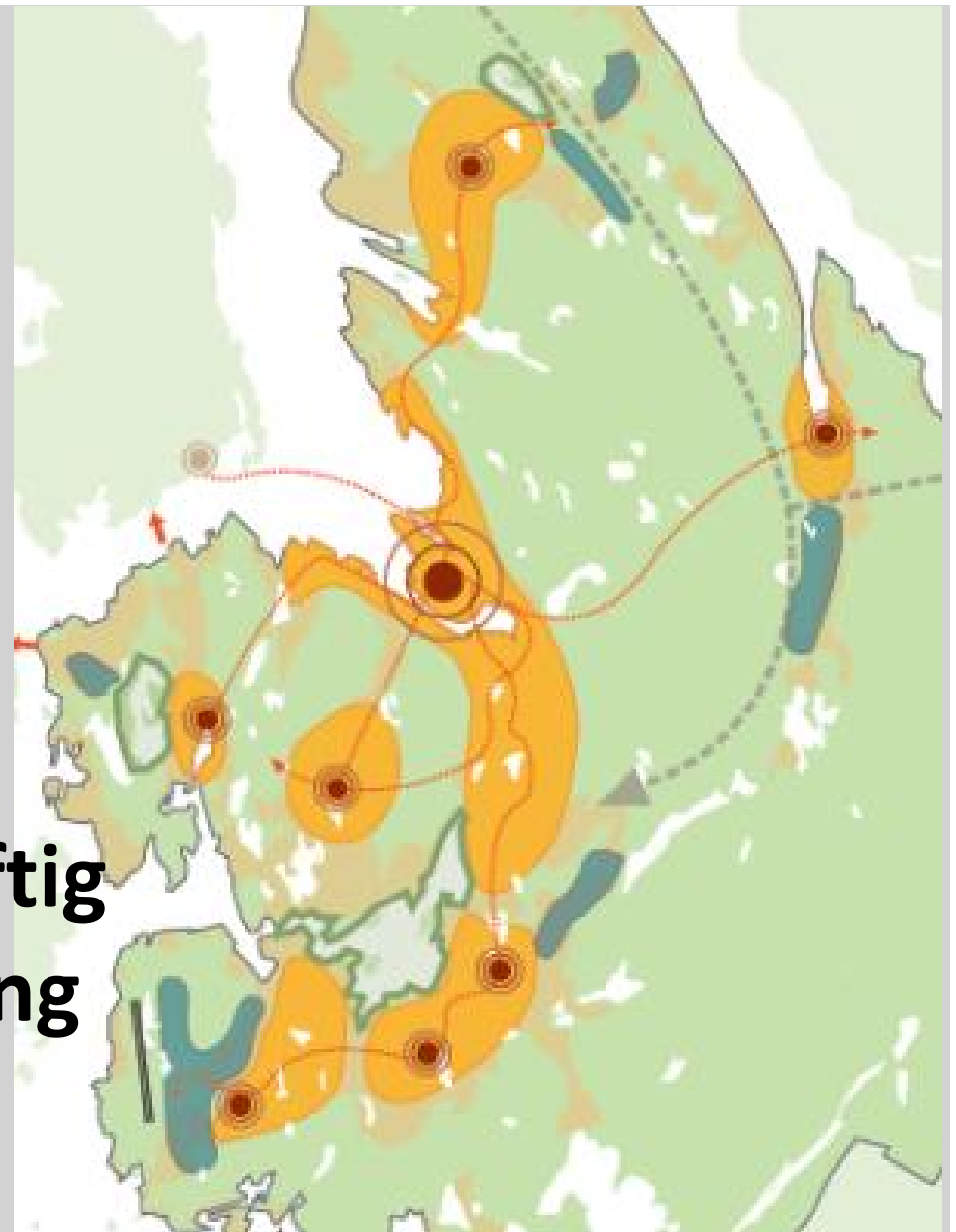

Tett - Lav

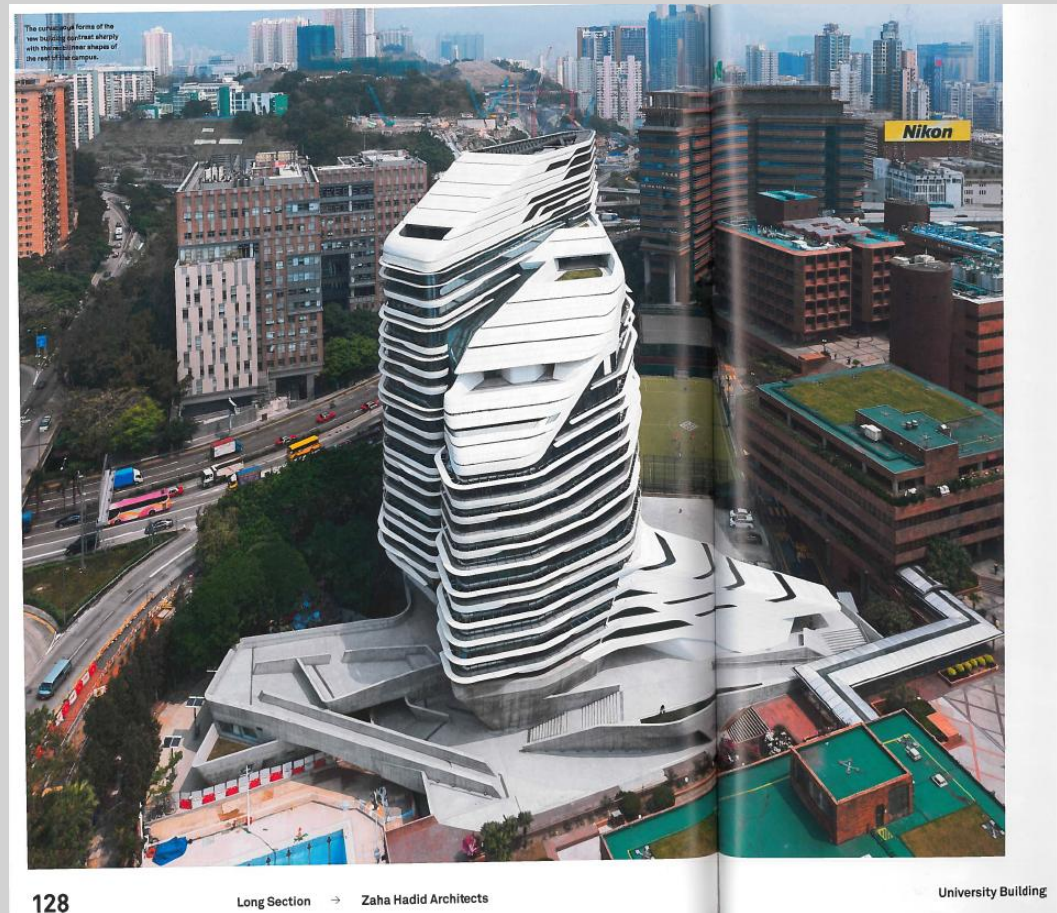

Bærekraftig byutvikling

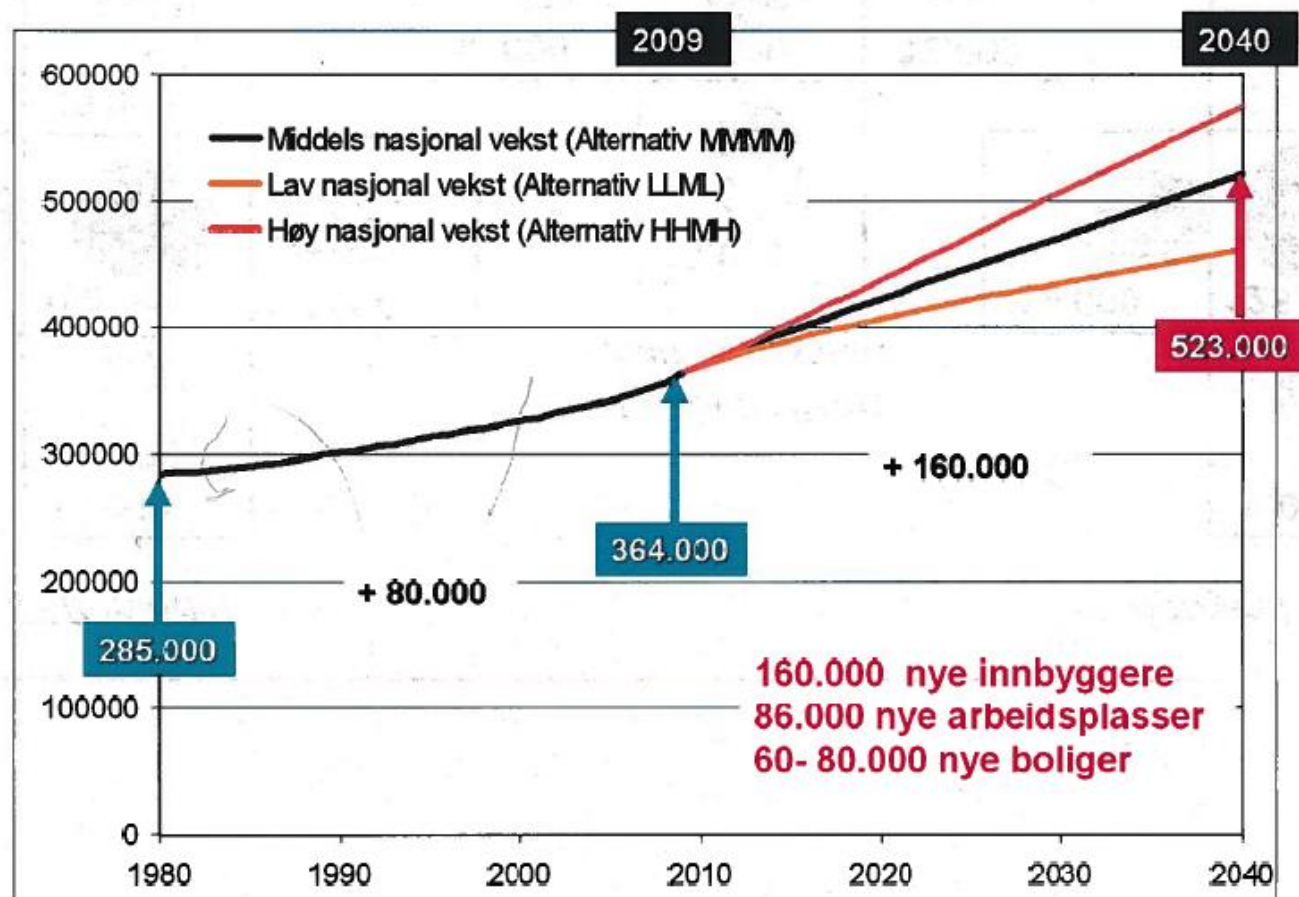

Med noko attåt POSTMODERNISME OG POSTINDUSTRIELT SAMFUNN?

Ny runde med monstervekst

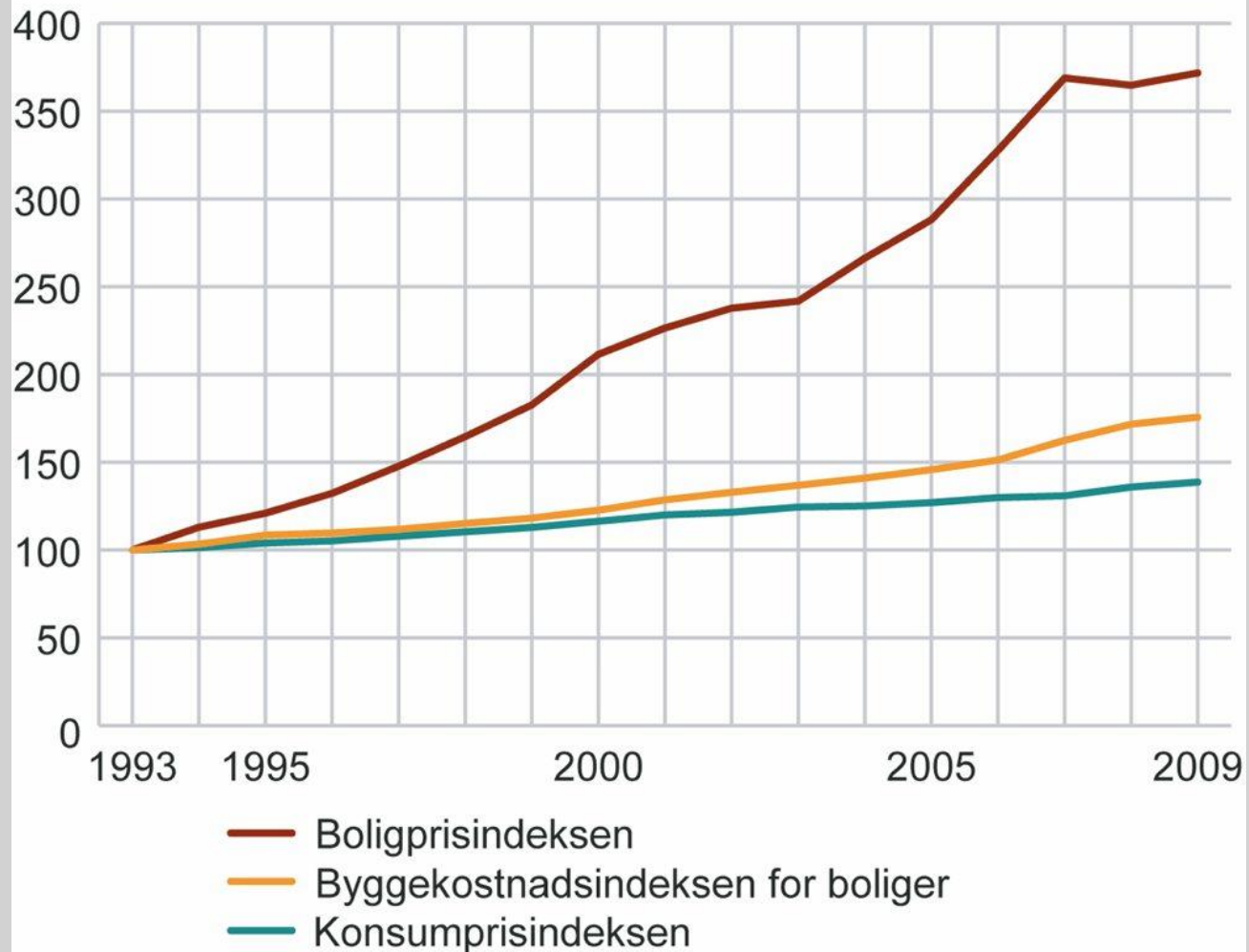
Fra KVVU transportsystem Bergensområdet

Det nyliberale skifte

1850-1900 montering. 1900-2000 praktisering. 2000 – demontering?

**Boligpriser, byggekostnader og konsumpriser.
Indekser. 1993=100**

Richard Florida: Den kreative klassen – Den ubrukelige klassen?

HARITON PUSHWAGNER

Arkitekturguide Bergen

Påstand:

**Frem til 1980–1990, arkitektene
opptatt av å bygge fellesskap, av å
bygge by**

1980–1989 Fremad i alle retninger

**1990-1999 Broket byggeskikk i beste
byggeland**

2000 ??? Postmodernisme – eller?

Arkitekturguide Bergen 1920 – 1929 Opp av aksen

2269.- BERGEN-TORVALMENNING.

K.K. BERGEN.

1950 – 1959 Da paradiset lå på Landås

1980 – 1989 Fremmad i alle retninger

2000 – 2009 Ingen overskrift
2010 – 2019 ???

<https://www.theguardian.com/cities/gallery/2016/oct/17/identikit-cities-developments-familiar-london-hamburg-helsinki>

Klimakrise-arkitektur

Københavns byplanfilosofi:

1. Først byliv
2. Så byrom
3. Så arkitektur

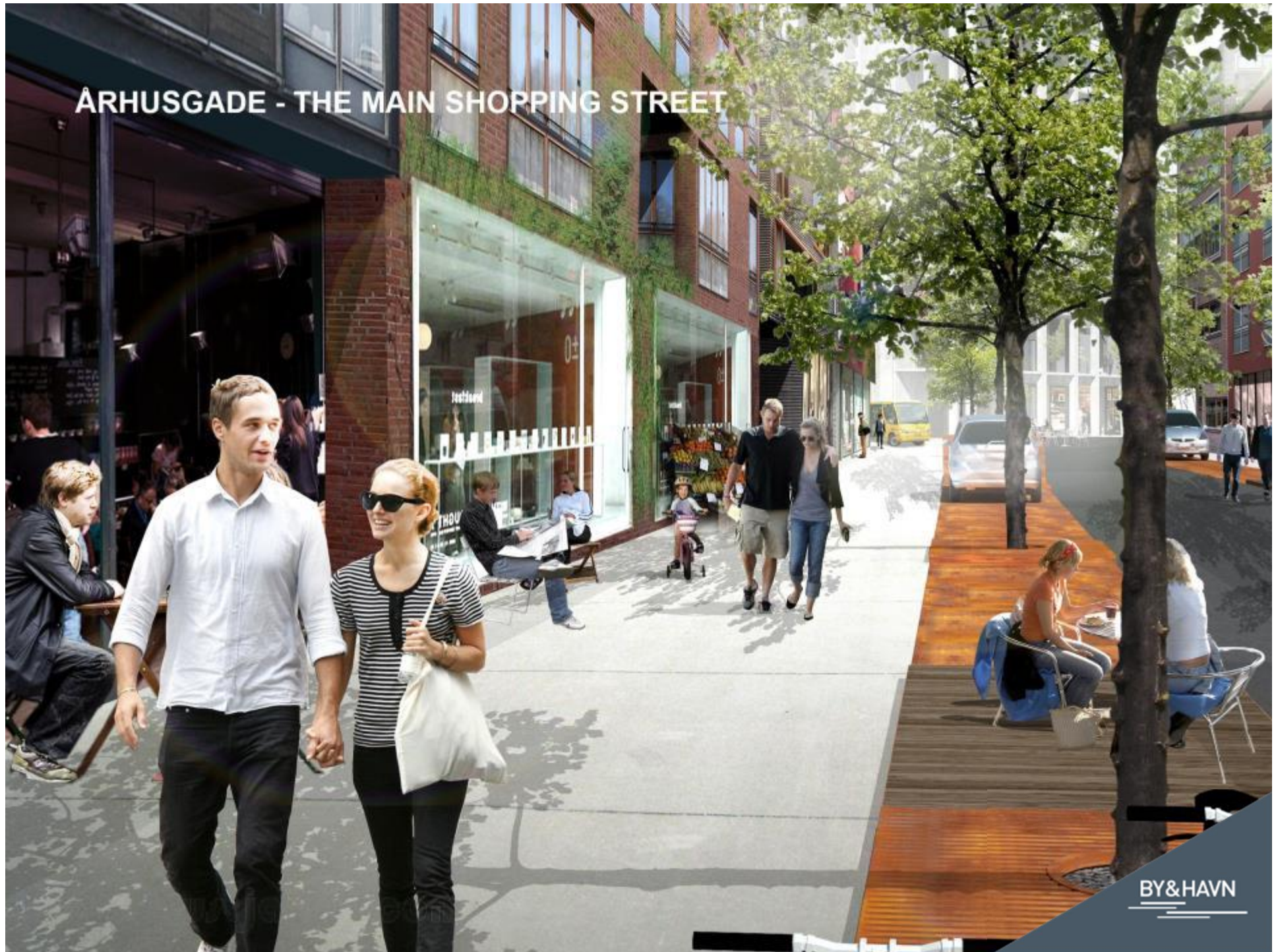

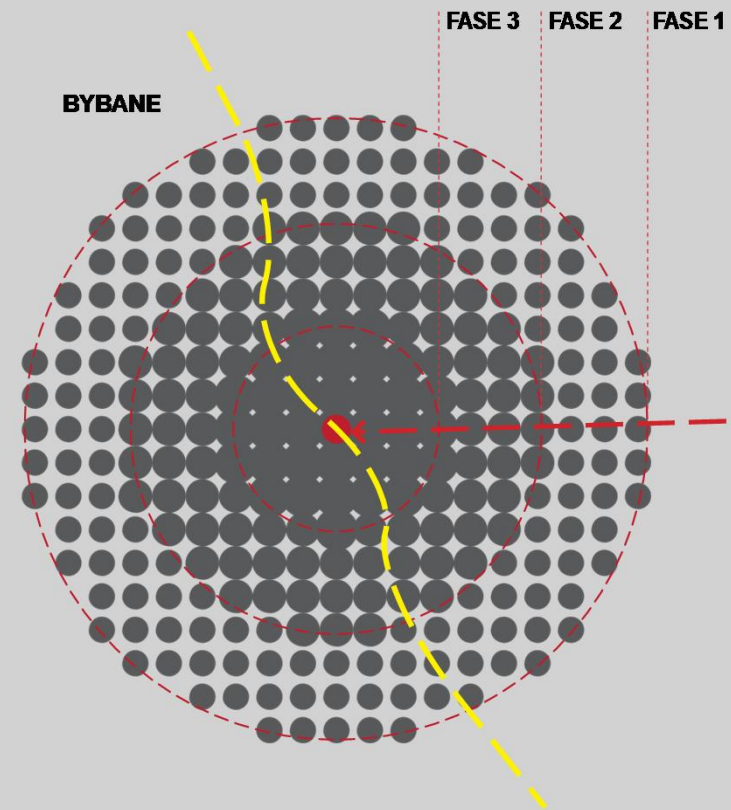

Nordhavn i 'morgen'
Op til 3.500.000 m²
40.000 indbyggere
40.000 arbejdspladser

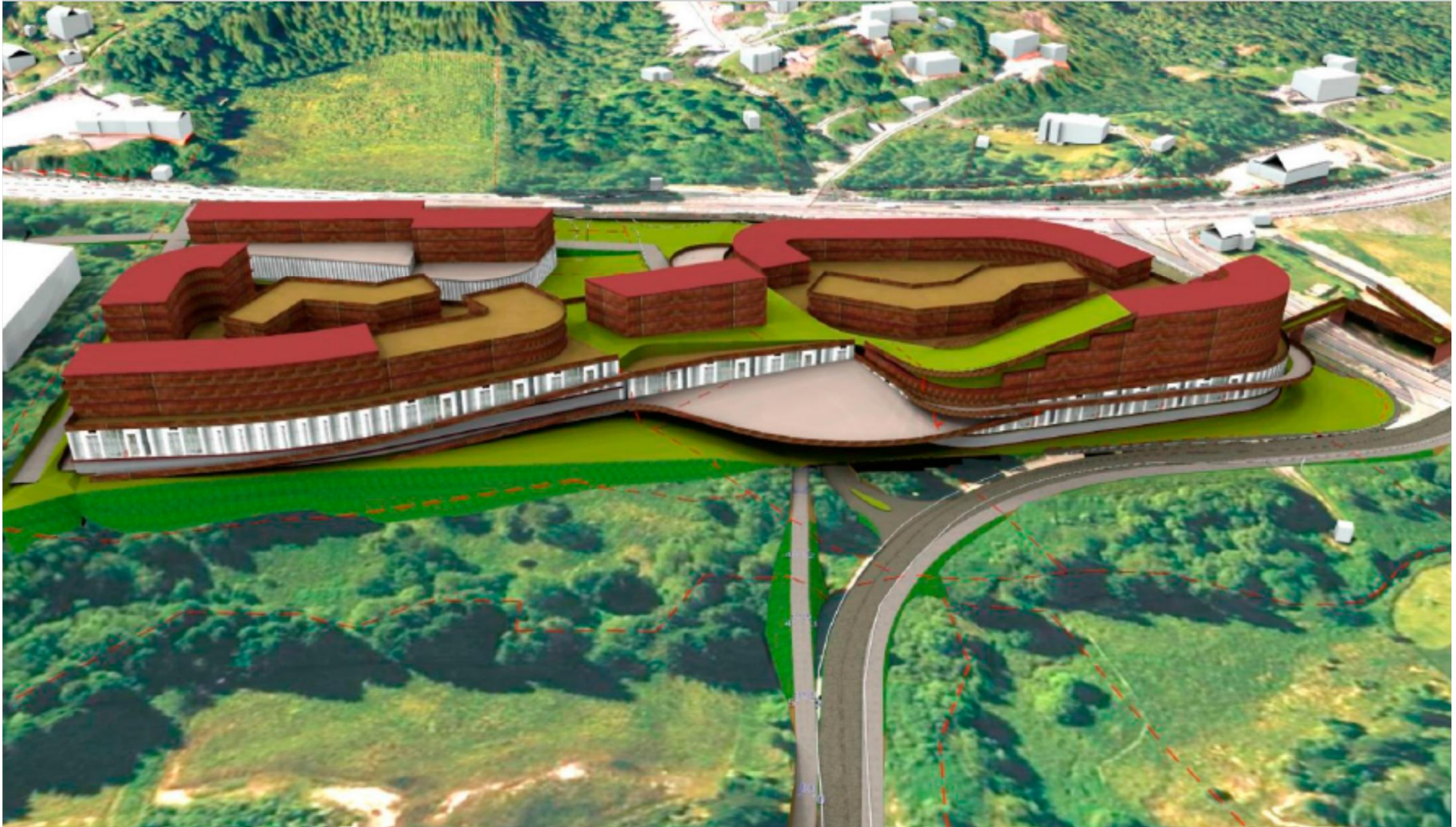

ÅRHUSGADE - THE MAIN SHOPPING STREET

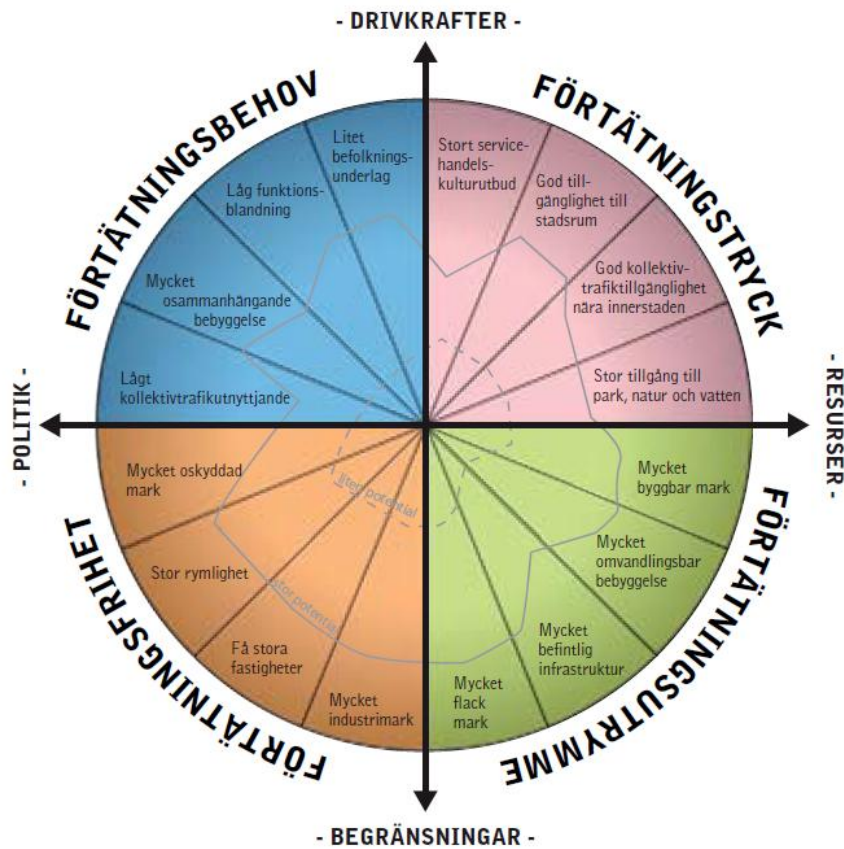

For å kunne bygge en god by må den bygges gradvis utenfra og innover

Firmaet Space Scape

Figur 3. Förtätningsskalan indikerar och lokaliserar förtätningsspotential samt kan ge vägledning för stadsutvecklingsstrategi. © Spacescape 2008

ANBEFALINGER OM FORTETTING:

- **Fortetting krever bred og god dialog.**
- **Kommuneplanen må ha tydelige og gode normer for fortetting.**
- **Det offentlige må styre arbeidet med områdeplaner og ligge i forkant av behovet.**
- **Det offentlige må ikke selge offentlig grunn, men bruke den strategisk til fellesskapets beste.**
- **Det må investeres mer og bedre i det offentlige rom.**
- **Ingen områder bør gå fri, heller ikke de privilegerte, men det må lages områderrelaterte kvalitetsprogram.**
- **Byggebransjen må på skolebenken om hvordan fortette med kvalitet.**
- **En må se kritisk på videre bygging av riksveier og på parkeringsnormer i by.**
- **Staten må koordinere seg selv bedre og sanere i egen sektorpolitikk som hver og en kan og har hindret nødvendig fortetting.**
- **Vi må unngå den segregerte byen og fremme den integrerte.**